

TIRNOQ OSTI BIOLOGIK MATERIALLARNI TEKSHIRISHNING XUSUSIYATLARI (DNK MISOLIDA)

Karimov Sardorbek Abduvali o'g'li

Buxoro Davlat Tibbiyot Instituti

Davolash ishi fakulteti 309-guruh talabasi

Ilmiy rahbar: Navruzova O'g'ilxon Hikmatovna

email: Sardorbekkarimov403@gmail.com

Annotatsiya: *Mazkur maqola tirnoq osti biologik materiallarni tekshirishning xususiyatlarini (DNK misolida) ko'rib chiqqan holda tahlil qilingan. Bilamizki, hozirgi kunda zamon juda ham rivojlanib ketgan. Hozirgi kunda biologik otalik fakrlarini yoki shaxsni identifikatsiyasini aniqlash uchun DNK kabi ilmiy tadqiqotlar turli xil uslub va qo'llanmanlar mavjud. Hattoki, DNK na'munasini olish uchun oddiygina soch tolasi, qon, so'lak, turli ter-yog' ajratmalari va o'zida odam turli biologik materiallarini saqlovchi namunalar tadqiqot uchun obyekt bo'la oladi. Lekin, hozir DNK misolida tirnoq biologik materiallarini tekshirishning xususiyatlari hamda DNK haqida ma'lumotlarga to'xtalib o'tamiz. [1]*

Kalit so'zlar: *tirnoq osti, biologik materiallar, DNK, so'lak, soch tolasi, qon namunasi*

Annotation: *This article is analyzed by considering the characteristics of the examination of biological materials under the nail (in the example of DNA). We know that nowadays the time is very advanced. Currently, there are various methods and applications of scientific research such as DNA to determine the facts of biological paternity or identity of a person. Even hair, blood, saliva, various sweat and fat secretions, and samples containing various human biological materials can be the object of research to obtain a DNA sample. we will focus on the characteristics of the test and information about DNA. [1]*

Key words: *under the nail, biological materials, DNA, saliva, hair, blood sample*

Аннотация: *Данная статья анализируется с учетом особенностей исследования биологических материалов под ногтем (на примере ДНК). Мы знаем, что в настоящее время время очень прогрессивно. В настоящее время существуют различные методы и приложения научных исследований, например ДНК, для установления фактов биологического отцовства или личности человека. Объектом исследования для получения образца ДНК могут быть даже волосы, кровь, слюна, различные выделения пота и жира, а также образцы, содержащие различные биологические материалы человека, остановимся на характеристиках теста и информации о ДНК. [1]*

Ключевые слова: *под ногтем, биологические материалы, ДНК, слюна, волосы, образец крови.*

KIRISH

DNK nima? Dezoksiribonuklein kislota (DNK)- nuklein kislotalarning bir turi. Tarkibida dezoksiriboza, azot asoslaridan adenin (**A**), guanin (**G**), sitozin (**S**) va timin (**T**) hamda fosfat kislota bo'ladi. Barcha tirik organizmlar hujayrasida uchraydi. Tirik organizmlarda irsiy belgilarni saqlash va nasldan-naslga o'tkazish vazifasini bajaradi. Biologik suyuqliklar moddalar va ularning aniqlash o'lchash ko'p yo'llar bilan turlicha amalga oshiriladi. Misol uchun, biologik tadqiqot usullari variantlari yuzlab bo'lishi mumkin xolesterin esterazalari kabi ko'rsatkichni aniqlash uchun. [2]

ADABIYOTLAR TAHLILI VA METADOLOGIYASI

Biologik tadqiqotlar usuli bir modda yoki ko'rsatkichni alohida-alohida va dinamikasi aniqlash uchun ishlatiladi. Tadqiqot orqaliy faqatgina tirnoq ostki biologik namunaning genotipini aniqlay olamiz

BIOLOGIK USUL XUSUSIYATLARI

Biologik usul xususiyatlari:

- Biomateriallarni minimal miqdori;
- Tahlil tezligi;
- Tadqiqot metodidan foydalanish orqaliy DNK ni ajratish;
- Natijalar aniqligi[3]

NATIJA

Biologik usul orqali tirnoq ostidan DNK natijalarini olishiz mumkin. Misol uchun, tirnoq ostidagi DNK na'munasi boshqa bir shaxsga yoki ajnan tirnoq egasiga tegishli bo'lishi mumkin. Sababi odam turli shaxslar bilan salomlashganda yoki o'zaro yaqin munosabatlarda, bir biriga tajovuz yetkazganda namunalar tirnoq ostida qolib ketgan bo'lishi mumkin. [4]

XULOSA

Xulosa qilib shuni aytamizki hozirgi kunda DNK tadqiqotlari orqaliy turli jinoyatlarlar biologik materiallar kimga tegishli ekanligini bilib olishgaancha osonlik olib keldi. Hattoki, chet el davlatlarida hamda sud jaronlarida DNK na'munalaridan keng foydalanimoqda. Sud jarayonlarida asosan DNK otalik teslarini hamda onalik testlarini aniqlashda so'lak, qon, ayrim holatlarda soch tolalari biologik materiallariorqaliy tez, qulay va oson, ravishda aniqlik kiritilmoqda. Yuqorida aytib o'tganimizdek, DNK na'munaisni tirnoq osti, so'lak bezlari orqali olish hozirgi kunda keng ommlashib ketgan. [5]

ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. https://uz.wikipedia.org/wiki/Dezoksiribonuklein_kislota

2. [http://e
library.namdu.uz/28%20Биология%20фанлар/umumiy_mikrobiologiya.pdf](http://e.library.namdu.uz/28%20Биология%20фанлар/umumiy_mikrobiologiya.pdf)
3. [https://kun.uz/uz/news/2020/03/06/otalikni-aniqlash-boyicha-dnk-
ekspertizasini-otkazish-narxi-malum-qilindi](https://kun.uz/uz/news/2020/03/06/otalikni-aniqlash-boyicha-dnk-ekspertizasini-otkazish-narxi-malum-qilindi)
4. [https://uz.delachieve.com/biokimyoviy-usul-tadqiqotlar-sharh-
xususiyatlari-va-natijalari-biokimyoviy-genetika-usuli/](https://uz.delachieve.com/biokimyoviy-usul-tadqiqotlar-sharh-xususiyatlari-va-natijalari-biokimyoviy-genetika-usuli/)